

Länstyrelsen
Värmland

Samhällsbyggnad
Magnus Ahlstrand

YTTRANDE remiss

Datum
2018-11-16

Sida
1(3)
Ref.
Dnr. 400-6532-2018

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet

Remiss gällande Naturvårdsverkets skrivelse; Uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge (NV-02386-17)

Bakgrund och ärendets hantering

Länstyrelsen Värmland har utpekats som remissinstans över rubricerad remiss. Som myndighet under regeringen har Länstyrelsen skyldigheten att lämna ett remissvar.

Sammanfattning

Länstyrelsen Värmland delar intentionerna och välkomnar i stort de förslag som framförs i Naturvårdsverkets skrivelse. Länstyrelsen delar Naturvårdsverkets bedömning att LIS-utpekanden även fortsättningsvis lämpligen görs inom ramen för kommunens översiktsplanering. Länstyrelsen har dock synpunkter främst gällande LIS-utpekandes koppling till andra kommunala styrdokument samt det s.k. restriktivitetskriteriet vid vissa sjöar och kustområden.

Länstyrelsen gör bedömningen att det under åren har funnits en viss övertro på LIS-instrumentets betydelse och genomslagskraft. Det har lett till att kommunerna många gånger har satsat stora resurser på frågan jämfört med andra planeringsinsatser.

Möjligheten till LIS-utpekande väckte dock intresset för översiktsplanering i många kommuner och har fört det goda med sig att alla länets kommuner nu har ersatt sina första generations ÖP från tidigt 90-tal.

Länstyrelsens bedömning

Länstyrelsen har sedan LIS-regelverket infördes handlagt ett stort antal översiktsplaner och tematiska tillägg gällande LIS. I vårt län har 12 av 16 kommuner gjort utpekanden och två kommuner arbetar för närvarande med frågan. Ytterligare två kommuner har haft samråd om sin andra LIS-plan.

Länsstyrelsen konstaterar att de föreslagna förändringarna i skrivelsen inte innebär några genomgripande förändringar och till stor del är en anpassning till den praxis som utvecklats under åren.

Som exempel på detta kan nämnas att föreslagen förändring från begreppet "tätort" till "större tätort" svarar mot hur Länsstyrelsen bedömer frågan redan idag. Vidare att åtgärden kan "bidra" till landsbygdsutveckling ändras till att "kan antas bidra eller upprätthålla..." också är en anpassning till hur frågan hanteras idag. Att bevisa att en åtgärd bidrar till landsbygdsutvecklingen är mycket svårt, det har alltid varit fråga om ett mer eller mindre välgrundade antaganden.

Koppling till andra styrdokument

Länsstyrelsen har bl.a. konstaterat att kopplingen mellan LIS-utpekande och de under de senaste åren framtagna bostadsförsörjningsprogrammen saknas helt.

I bostadsförsörjningsprogrammen gör kommunen en bedömning av bostadsbehovet och hur bostadsbeståndet behöver förändras för att möta framtidens sociala, marknadsmässiga och demografiska utmaningar. Det kan i en liten kommun handla om en bedömd volym på kanske 20 nya bostäder per år och då av varierad beskaffenhet och för olika målgrupper. Samma kommun kan i ett LIS-utpekande möjliggöra för flera hundra bostäder i strandnära lägen och då så gott som uteslutande som villor/fritidshus. Bostadsbehovet tenderar även att vara som störst i tätorterna enligt de kommunala bedömningarna.

Denna brist på koppling finner Länsstyrelsen anmärkningsvärd och gör att LIS-utpekandena får karaktären av "för-säkerhets-skull-utpekanden" dvs inga hinder ska ligga i vägen om en förfrågan om att bygga kommer.

Även kopplingen mellan LIS-utpekanden och andra ställningstaganden i själva översiktsplanen är många gånger svaga och utpekandena riskerar att så motto leva ett eget liv.

Utredningskrav

En översiktsplan är vägledande och det är vid en direkt prövning det enskilda ärendet som det avgörs om en plats är lämplig även om den ligger inom ett område som uppfyller kriterierna enligt 7 kap. 18 e § MB.

I detta finns en svårighet.

Ett LIS-utpekande betraktas av markägare och intressenter som att frågan är avgjord och förståelsen för att efterkommande utredningar måste göras är liten. Detta är ett stort pedagogiskt problem som Länsstyrelsen upprepade gånger påtalat gentemot kommunerna.

I förslag till ändring av 7 kap. 18e§ MB tas under punkt 2 begreppet "begränsad omfattning" bort och ersätts med "sådan omfattning att strandskyddets syfte fortfarande tillgodoses långsiktigt" .

Det öppnar, enligt Länsstyrelsens bedömning, för stora och ännu mer svepande utpekanden vilket riskerar att leda till ännu grundare utredningar och krav på efterföljande kompletteringar som riskerar att bli så kostsamma och besvärliga att den enskilde avstår från att genomföra projektet.

Restriktivitetskriteriet

I bestämmelserna kring LIS så pekas vissa områden ut som stoppområden, dvs här får inte LIS utpekas. Vissa andra kustområden och de stora sjöarna är s.k. restriktivetsområden enligt 7 kap. 18e§ MB punkt 3.

Detta gäller bl.a. Vänern som i hög utsträckning berör Värmland. Här ska LIS-utpekande ske restriktivt men vad detta innebär har hela tiden varit oklart. Det har under åren varit mycket svårt att förhålla sig till denna aspekt och tydlig vägledning har saknats.

Länsstyrelsen konstaterar att frågan överhuvudtaget inte berörs i Naturvårdsverkets skrivelse annat än vad gäller begreppet ”*större tätorter*” och att detta är en stor brist.

Om inte tydligare vägledning i frågan kan tas fram anser Länsstyrelsen att ett borttagande av restriktivitetskriteriet bör övervägas.

Landshövding Kenneth Johansson har fattat beslut om detta yttrande. Plan- och bostadssamordnare Magnus Ahlstrand har varit föredragande. I den slutliga handläggningen deltog länsråd Johan Blom, verksamhetschef Bengt Falemo, enhetschef Johan Rosqvist samt plan – och bostadshandläggare Amanda Bäckström.